

Periodiciteit Kooractiviteit Rugstreeppadden

Annemarieke Spitzen

Rugstreeppadden zijn lang actief in Nederland, hun geroep kan worden gehoord van februari (!) tot in september. Gesproken wordt over een 'verlengde voortplantingsperiode met een piek in april - mei'. In Duitsland is ontdekt dat de voortplantingsactiviteit is gespreid over drie strikt van elkaar gescheiden periodes, elk met hun eigen groep roepende dieren. Rugstreeppadden die in het vroege voorjaar in een bepaald voortplantingswater roepen, zijn andere dieren dan die in het najaar in datzelfde voortplantingswater roepen. De nakomelingen van deze vroege dieren worden later ook vroeg roepende dieren, hier zit dus een genetisch component. Of dit fenomeen zich ook in Nederland voordoet is niet bekend. We weten dat de dieren lang actief zijn, maar of zich hier ook 2 of 3 duidelijk te onderscheiden pieken laten zien, of dat er bijvoorbeeld sprake is van duidelijk gescheiden periodes zonder pieken, weten we niet.

Actie

Via een oproep op de website en de *Meetnet Amfibieën Mededelingen* is dit jaar een project gestart om meer inzicht te krijgen in de periodiciteit van de kooractiviteit van de rugstreeppad. Gevraagd werd of men gedurende een lange periode (tot september) regelmatig wilde luisteren of de rugstreeppadden riepen en om deze waarnemingen door te geven, ook de nulwaarnemingen als niet geroepen werd. Negen enthousiaste vrijwilligers leveren nu met grote regelmaat via de website gegevens aan over de roepactiviteit van de rugstreeppad in 'hun' gebieden. Het project is nog niet afgelopen omdat rugstreeppadden nog steeds kunnen roepen. Alvast worden de volgende waarnemers hartelijk bedankt voor hun bijdrage: *Fred Wielink, Marian Joven, Jacco Duindam, Martin Souer, Koen Pluis, Reinier van Nispen, Robert Top, Jan Nagel & Wim de Wild.*

Voorlopige resultaten

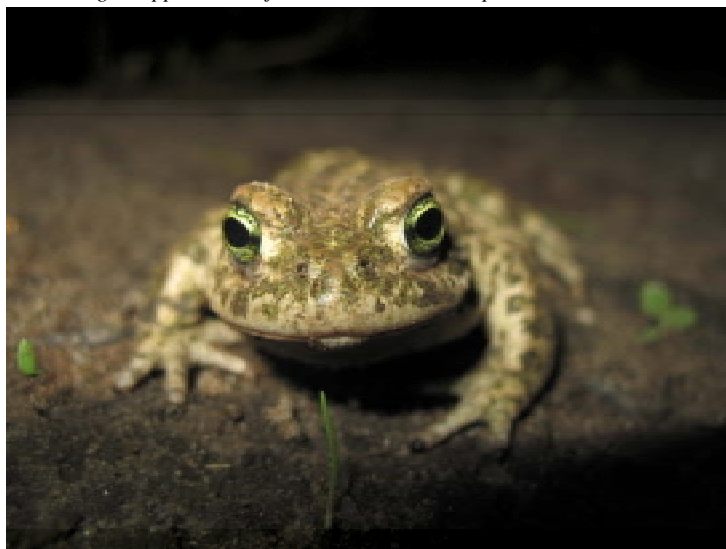
Dit artikel geeft een *tussentijds* overzicht van de kooractiviteit tot eind juli. Van 15 gebieden zijn gegevens ingeleverd, maar slechts 9 gebieden kunnen worden gebruikt. Van deze gebieden zijn 3 of meer waarnemingen ingeleverd. Het beeld dat we zien is dat er slechts in 1 van de 9 gebieden een duidelijke periode is geweest waarin de dieren niet riepen. Het betreft hier een vijver waar 4 - 5 rugstreeppadden in begin mei riepen, toen stilvielen en weer in juli riepen 4 dieren. Tussentijds is de vijver niet drooggefallen. Het aantal rugstreeppadden dat in een gebied roept varieert van 1 pad (in een tuinvijver) tot meer dan 100 dieren (in de uiterwaarden en in de polder). Het aantal dieren varieert ook over tijd. In een sloot roepen al sinds april steeds 3 - 10 dieren, maar in de polder is het aantal roepende dieren van 300 in mei tot 5 dieren in juni gedaald. Tijdens de eerste twee weken van juli waren de rugstreeppadden in de onderzoeksgebieden van dit onderzoek rustig, maar de verwachting is, dat zij, zeker gezien de regen, nog niet klaar zijn met roepen. Alleen uit de twee onderzoeksgebieden in Wageningen hebben we tot op heden data

ontvangen tot begin augustus. Half juli werden hier larven gevonden, maar kooractiviteit werd vanaf 21 juli niet meer gehoord. Het is spannend om te gaan kijken of de rugstreeppadden in augustus nog van zich laten horen!

Discussie

De eerste resultaten lijken erop te duiden dat de rugstreeppadden in Nederland geen duidelijk te onderscheiden pieken hebben in hun voortplantingsactiviteit. Door de variabiliteit van de weersomstandigheden en de grote invloed die het weer heeft op de roepactiviteit wordt dit onderzoek ook in 2008 gecontinueerd. Hoe meer gegevens van verschillende gebieden worden aangeleverd, des te betrouwbaarder het beeld wordt dat we kunnen vormen van de periodiciteit van de kooractiviteit van de rugstreeppadden. In oktober zullen we het onderzoek van dit jaar afronden en hopelijk volgend jaar met nog meer deelnemers verdergaan.

Rugstreeppadmannetje. Foto Annemarieke Spitzen

Voortzetting

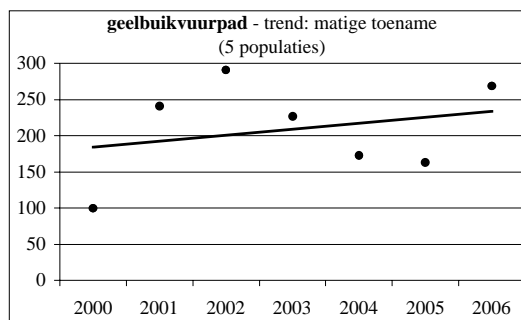
Graag zouden we aan alle actieve rugstreeppadliefhebbers willen vragen om ook volgend jaar wat langer naar de rugstreeppad te luisteren (tussen april – september) en uw waarnemingen door te geven. Om het onderzoek een betrouwbaar beeld te laten geven van een eventuele periodiciteit in de kooractiviteit zouden we willen vragen of men regelmatig (bijvoorbeeld eens in de 2 weken) uw route zou willen lopen (of 1 locatie bezoeken) en zou willen luisteren of en zo ja, hoeveel dieren roepen. Dus ook als u geen activiteit verwacht of aantreft. Dit om aan te kunnen geven of het mogelijk is om een einde te bepalen van bijvoorbeeld periode 1 en een begin aan te geven van de volgende piek in activiteit. Opgeven kan nog altijd bij Annemarieke Spitzen (a.spitzen@ravon.nl) of Edo Goverse (goverse@science.uva.nl) en via de website: <http://www.ravon.nl/Tellen/>

Pas gelegde eisnoeren in een ondiep plasje met een zandige bodem. Foto Annemarieke Spitzen

Trend van de Geelbuikvuurpad

Zoals is beloofd in de vorige *Meetnet Amfibieën Mededelingen* komen we terug op de resultaten van de geelbuikvuurpad. Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) heeft ook voor deze soort indexen berekend en daar is een trend uitgekomen: een **matige toename**. De monitoring van de geelbuikvuurpad wijkt af van de standaard monitoringmethode omdat aan de hand van jaarlijks vangst-terugvangstonderzoek de gehele populatiegrootte wordt berekend. Hiervoor vinden tussen april en september een kleine 20 veldbezoeken plaats om de buikpatronen te fotograferen, die later worden vergeleken met het fotoarchief. Het CBS gebruikt momenteel de geschatte populatiegroottes van alle vijf natuurlijk voorkomende populaties om indexen mee te berekenen. De trend laat een matige toename zien, maar we moeten niet te vroeg gaan juichen met deze resultaten. De grootste populatie uit groeve 't Rooth in 2006 is berekend op slechts 101 (sub)adulte dieren, weer net iets minder dan het

voorgaande jaar, toen de populatie was berekend op 106 dieren. Het aantal dieren in de Julianagroeven was net als vorig jaar maar drie stuks. Het Gerendal werd berekend, net als de drie jaren ervoor, op maar vijf (sub)adulte dieren. Berghofwei liet wel een bescheiden toename zien. Deze populatie steeg van zeven dieren naar 12. De forse toename ten opzichte van 2005 komt voor in Wahlwiller. Hier nam de populatie spectaculair toe van 29 naar 127 (sub)adulte dieren. Deze toename kan volledig worden toegeschreven aan de goede voortplanting het jaar ervoor. In het nieuwe jaar werden dus heel veel nieuwe subadulte diertjes gevonden. Of deze volwassen worden en later mee doen met de voortplanting is natuurlijk niet te voorspellen, maar laten we het hopen! Er wordt overwogen om een onderscheid te maken tussen adulte dieren en nieuwe, subadulte dieren. Dat is voor de onderzoekers nog een flinke klus en wie weet geeft het wel iets andere uitkomsten. De positieve trend wordt dus grotendeels veroorzaakt door nieuwe aanwas. Kort samengevat, de geelbuikvuurpad is nog lang niet uit de gevarenzone!

Geelbuikvuurpad. Foto van Angela de Wild

